

ความต้องการของสร้างและความสามารถในการทำงาน  
ของแบบทดสอบระดับแห่งจุใจ ทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน



นาย อรรถกุล จันทร์บุษราคัม

## ศูนย์วิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาในสาขาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการ核算สื่อพิมพ์ ภาควิชาการ核算สื่อพิมพ์

ปั้นพิดวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-609-2

ลิขสิทธิ์ของปั้นพิดวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONSTRUCT VALIDITY AND PREDICTIVE VALIDITY  
OF PROFESSIONAL JOURNALISTS' ETHICAL MOTIVATIONS SCALE

Mr. Attawut Chanbusarakum

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Journalism

Graduate School

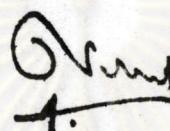
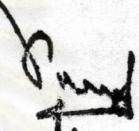
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

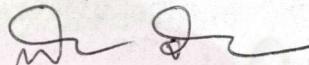
ISBN 974-636-609-2

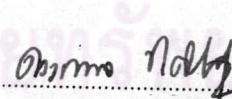
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการโครงสร้างและความสามารถในการทำนาย  
ของแบบทดสอบวัดระดับแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน  
โดย นาย อรรถกุล จันทร์บุษราคัม  
ภาควิชา การหนังสือพิมพ์  
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

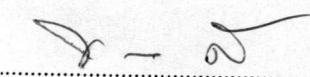
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

   
..... คณบดีบันทึกวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

  
..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรวนพิพิร์ ศิริวรรณบุศย์)

# พิมพ์ต้นฉบับที่ด้วยอวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

บรรณานุกรม จันทร์บุราคัม : ความตรงเริงโครงสร้างและความสามารถในการทำนาย ของแบบทดสอบวัดระดับแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน (CONSTRUCT VALIDITY AND PREDICTIVE VALIDITY OF PROFESSIONAL JOURNALISTS' ETHICAL MOTIVATIONS SCALE) อ.ที่ปรึกษา : ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 112 หน้า. ISBN 947-636-609-2

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบหาแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน โดยการทดสอบหาแบบแผนการจับกลุ่มของข้อความที่สะท้อนถึงแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนประจำต่างๆ ที่สร้างขึ้นจากแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary (1990) จำนวน 13 ประเพท และหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนการจับกลุ่มของแรงจูงใจที่พบ กับการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนในสถานการณ์ที่ตัดสินใจได้ยาก โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 210 คน จากที่พำนักระบบที่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสวนสุนันทา ใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัย ( Factor Analysis ) เพื่อทดสอบหาแบบแผนการจับกลุ่มของแรงจูงใจประจำต่างๆ ผู้มาแบบแผนทดสอบคลัสเตอร์กับปัจจัยแรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary (1990) และของ White (1991) แสดงว่ามีความตรงเริงโครงสร้าง และใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ( $t$ -test) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนปัจจัย ( Factor Score ) ในแบบแผนแรงจูงใจแต่ละแบบแผน ที่ถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมสูง และกลุ่มที่มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมต่ำ ผลที่ได้ถ้ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า แบบแผนแรงจูงใจนั้นมีความสามารถในการทำนาย

ผลการวิจัยพบว่า แบบแผนการจับกลุ่มของแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน ( ต่อไปขอเรียกว่า ปัจจัย ) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ประกอบด้วย แรงจูงใจเกี่ยวกับมาตรฐานในวิชาชีพ ความเชื่อถือของประชาชน และหลักกฎหมาย

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วย แรงจูงใจเกี่ยวกับการทำทุกอย่างเพื่อให้งานสำเร็จ ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของนายจ้าง ความสนใจของสาธารณะ ผลกระทบต่อดูรฐานของสังคม

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วย การไม่มีความรู้ความสนใจในจริยธรรม และแรงจูงใจเกี่ยวกับการต้องการความก้าวหน้าส่วนตัว

ปัจจัยที่ 4 ประกอบด้วยแรงจูงใจเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

เมื่อนำคะแนนปัจจัย ( Factor Score ) ของแต่ละปัจจัย มาหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมต่ำ กับกลุ่มที่มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมสูง พบรความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทั้งสองในปัจจัยที่ 2 และ 3 กล่าวคือ ผู้ที่เห็นด้วยกับปัจจัยทั้งสองนี้มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมต่ำ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับปัจจัยทั้งสองนี้มีการตัดสินใจในทางที่มีจริยธรรมสูง แสดงว่า ปัจจัยที่ 2 และ 3 ที่ได้จากการศึกษานี้สามารถทำนายถึงการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนได้

ภาควิชา การหันสีอิมพ  
สาขาวิชา การหันสีอิมพ  
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

# # C650019 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: ETHICAL / MOTIVATIONS / VALIDITY / PROFESSIONAL JOURNALISTS

LATTAWUT CHANBUSARAKUM : CONSTRUCT VALIDITY AND PREDICTIVE VALIDITY OF PROFESSIONAL JOURNALISTS' ETHICAL MOTIVATIONS SCALE. THESIS ADVISOR : DUANGKAMOL CHARTPRASERT. Ph.D. 112PP. ISBN 947-636-609-2

The purpose of this study is to find motives behind the decision in ethical dilemmas by grouping the statements that reflect each type of Singletary's (1990) 13 ethical motives. In addition, to test the relationship between scores from each motive group and the actual ethical decision making. The data are gathered from 210 students in communication arts of Chulalongkorn University, Bangkok University, Rajabhat Institute Suan Dusit and Rajabhat Institute Suan Sunandha. The test is considered to have construct validity if the factor analysis yields groups similar to those proposed by Singletary (1990) and White (1991). In testing the relationship between the score of ethical motives, the subjects are divided into high ethical and low ethical decision makers based on their choice in ethical dilemmas. A t-test is used to compare their scores on each motivational factor. The factor is considered to have predictive validity if the t-test result on that factor is statistically significant.

The factor analysis yields groups the motive related statements into 4 factors:

Factor 1 consists of such motives as standard of the field, credibility with audience and legality.

Factor 2 consists of standards of employer, public's need to know and punitiveness.

Factor 3 consists of no knowledge or concern and personal advancement.

Factor 4 consists of religion.

Among the four factors, only factor 2 and 3 are found to have predictive validity.

ศูนย์วิทยาการพยากรณ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. สมชาย ใจดี

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย .....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	๑
กิตติกรรมประกาศ .....	๒

### บทที่

1      บทนำ .....	1
- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
- วัตถุประสงค์ .....	4
- คำถานนวัจัย .....	5
- ขอบเขตการวิจัย .....	5
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	6
2      แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสมมติฐาน .....	7
- จริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน .....	7
- แรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน ...	8
- ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม .....	9
- แรงจูงใจทางจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary .....	16
- ความเชื่อถือได้ในการวัด .....	20
- ความตรงและการตรวจสอบความตรงของการใช้มาตร .....	21
- สมมติฐานงานวิจัย .....	31
3      ระเบียบวิธีวิจัย .....	32
- ประชากร .....	32
- กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง .....	32
- การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย .....	32
- เกณฑ์การให้คะแนน .....	42
- การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	42
- การวิเคราะห์ข้อมูล .....	42

4	ผลการศึกษา .....	47
	- ความตระเริงโครงสร้าง .....	47
	- ความสามารถในการทำนาย .....	53
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ .....	65
	- สรุปผลการศึกษา .....	65
	- อภิปรายผลการศึกษา .....	67
	- ข้อเสนอแนะ .....	70
รายการอ้างอิง .....		71
ภาคผนวก .....		73
	- ผลการวิเคราะห์ปัจจัย .....	74
	- ผลการศึกษาแบ่งตามกลุ่มตัวอย่าง .....	88
	- แบบสอบถาม .....	96
ประวัติผู้เขียน .....		104

# ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



๙

## กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ดร.ดวงกมล ชาดิประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เป็นผู้ผลักดันให้ผู้วิจัยกล้าที่จะคิดและทำ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณพิพิธ ศิริวรรณบุศย์ ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการประมวลผล ขอบคุณนิสิตคณานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และสวนดุสิต และนักศึกษาคณานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่ช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอบคุณที่ฯ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกท่าน ขอบคุณพี่ฝัน พี่ป้า พี่นวย กุ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จุ่ม ศุภรัตน์ ที่เป็นกำลังใจและคอยช่วยเหลือตลอดเวลา

ที่ขาดไม่ได้ ขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และญาติพี่น้อง ที่เคยสนับสนุนส่งเสริมอยู่เสมอ และขอขอบคุณภาควิชาการหนังสือพิมพ์หรือวารสารสนเทศ คณานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสในการพิสูจน์ความตั้งใจของผู้วิจัยจนสำเร็จ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
อภิสุทธิ์ จันทรบุษราคัม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๒

### บทที่

1	บทนำ	๑
	- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
	- วัตถุประสงค์	๔
	- คำนำน่าวิจัย	๕
	- ขอบเขตการวิจัย	๕
	- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
2	แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสมมติฐาน	๗
	- จิยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน	๗
	- แรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจทางจิยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน	๘
	- ทฤษฎีพัฒนาการทางจิยธรรม	๙
	- แรงจูงใจทางจิยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนของ Singletary	๑๖
	- ความเชื่อถือได้ในการวัด	๒๐
	- ความตรงและการตรวจสอบความตรงของการใช้มาตรา	๒๑
	- สมมติฐานงานวิจัย	๓๑
3	ระเบียบวิธีวิจัย	๓๒
	- ประชากร	๓๒
	- กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	๓๒
	- การสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	๓๒
	- เกณฑ์การให้คะแนน	๔๒
	- การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๒
	- การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๒

บทที่		หน้า
4	<b>ผลการศึกษา</b>	<b>47</b>
	- ความตระหนัคงโครงสร้าง	47
	- ความสามารถในการทำนาย	53
5	<b>สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ</b>	<b>65</b>
	- สรุปผลการศึกษา	65
	- อภิปรายผลการศึกษา	67
	- ข้อเสนอแนะ	70
	<b>รายการอ้างอิง</b>	<b>71</b>
	<b>ภาคผนวก</b>	<b>73</b>
	- ผลการวิเคราะห์ปัจจัย	74
	- ผลการศึกษาแบ่งตามกลุ่มตัวอย่าง	88
	- แบบสอบถาม	96
	<b>ประวัติผู้เขียน</b>	<b>104</b>

# ศูนย์วิทยบรังษย รุ่งอาจกรณ์มหาวิทยาลัย